

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 54.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar. buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 15 centimes. Aankondigingen, 15 centimes per drukregel.

TONGEREN, DEN 22 DECEMBER.

Liberaal zedelijkheid.

Indien er ooit eene partij bestond, die niet het minste besef van zedelijkheid bezat, dan is het voorzeker de doctrinaire of zoogezegde liberale partij, indien men dat samenraapsel partij noemen kan.

En nogtans is er geene, die meer het woord zedelijkheid op de lippen heeft, dan zij, om door lang en herhaald schreeuwen te doen geloven, dat zij bezit, wat zij immer ontbroken heeft; politieke eerbiedigheid, politieke zedelijkheid.

Wat is liberaal zijn? De vrijheid betrachten zegt men, en eerbiedigen in zich zelve als in anderen.

Wij vragen het aan ieder eerlijk man: kan de liberale partij een enkel feit aanhalen, waarin zij haren naam verdient, zij, die immer gestreden heeft met wapens, die treffelijke lieden doen blozen?

Heerschen en meester spelen over alles en over allen, ziedaar de eenige drijfveer harer schameellooze politiek; verdrukken wat recht is, aanbidden wat verachtelijk is. Daarom is zij nog Vlaamsch-noch volksgezind, daarom is zij militarist tot in het diepste diep harer ziel, omdat zij daarin het middel vindt om haar partijbelang te dienen; domineeren.

Heeft zij ooit de gedachten van andersdenkenden geëerbiedigd? Zij spuwt laster en venijn op al wat eerlijk en deftig is, zoover dat ieder oordelend man walgen moet van hare polemiek. Wie niet hare gedachten deelt, wordt vervolgd, benadeeld, uitgehongerd des noods, dat alles in naam van het liberalisme. Liberaal zijn voor haar is lasteren en liegen.

Kamer.

De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft verleden zaterdag de beraadslaging geëindigd over het budget van oorlog en hetzelfde gestemd met 69 stemmen tegen 19, en 1 onthouding, die van M. Bouquenan.

De minister van oorlog heeft op de redevooringen van MM. Defuisseaux, Vleminkx en Bergé geantwoord en tevens een wel verdienen blaam geworpen op het schimppladje *la Belgique militaire*, wiens geweldadige taal en valsche stregels hij naar weerde heeft geschat.

Verder gaf M. Thiebauld uitleggingen over de houding, die het gouvernement op de brusselsche conferentie genomen heeft en de voorbehoudingen die het heeft voornitgezet, betreffende 's lands verdediging. De minister verklaarde verder dat het gouvernement niet van zijn is de bestaande wijze van werving voor het leger te veranderen.

Bij den aanvang der zitting is het bureau overgegaan tot de loting der leden, waaruit de deputatie zal samengesteld zijn, die gelast is op nieuwjaarsdag den koning te gaan geluk wenschen.

De Kamer heeft hare zittingen tot 19 januari verdaagd.

Eindelijk stelt de minister van buitenlandsche zaken voor, de kamers van koophandel af te schaffen; wij wenschen er hem geluk over.

Die kamers betekenen hoegenaamd niets; het zijn, in de meeste gevallen, schuilhoeken van partijchap, waar men zich dikwijls met zaken inlaat die niet van haar competentie zijn.

Stads- & provincie nieuws.

Militie-loting.

De loting voor de lichte der militia van 1875 zal plaats hebben op de volgende dagen.

ARRONDISSEMENT TONGEREN.

Cortessem, den 28 januari 1875; Tongeren, den 29; Borgloon, 30; Bilsen, den 1 februari; Herderen, den 2; Veld-Wezel, den 3; Reckheim, den 4 februari.

ARRONDISSEMENT HASSELT.

Beerlingen, den 30 januari; Herk-de-stad, den 1 februari; Hasselt, den 3; St.-Truiden den 4.

ARRONDISSEMENT MAAS-EYCK.

Maas-Eyck, den 6 februari; Brée, den 8; Peer, den 9; Over-Pelt, den 11 februari 1875.

Men schrijft uit Hasselt:

Men heeft alhier eene geheime stokerij ontdekt, alwaar dagelijks niet minder dan eene som van 144 fr. in accysrechten aan den Staat onttrokken werd. De ketel, die tot deze smokkelarij diende, kon ruim 2400 liters inhouden.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Luik:

Het assisenhof van Luik heeft het proces geëindigd den valschen munter Fr. Vable, en heeft hem tot tien jaar dwangarbeid veroordeeld. Zijn vrouw, die hij had aangespoord om de valsche munt uit te geven, is vrijgesproken geworden. De jury heeft voor dien jongeling eene geldinzameling gedaan; die 85 fr. heeft opgebracht. Toen hij uit

de zitting kwam is de veroordeelde in bezwijming gevallen. De gendarmen, wetende dat hij er in gelukt was dikwijls uit de gevangenis te ontsnappen, hielden hem op dit oogenblik goed in 't oog, vreezezende dat hij andermaal het hazepad zou gekozen hebben. Vable vader werd naar 't celgevang overgebracht.

— De *Modes Bruxelloises* meldt, dat in den loop van Januari aanstaande, drie groote bals aan het hof zullen plaats hebben. Al de prinsessen die op het huwelijksfeest der prinses Louisa genoodigd zijn, zouden deze bals bijwonen, waardoor de feesten een ongewone pracht zullen bekomen. Men is bij Daubreby-Van Swae dag en nacht druk bezig met het vervaardigen van den huwelijksstooi van de prinses, en het huwelijk zou bepaald zijn op 7 Februari. Verscheidene juwelen van grooten prijs zijn door prins Philip besteld. De bruidschat van de prinses zal 1,800,000 fr. zijne n de prins heeft van zijnen kant insgelijks eene ronde fortuin in het zicht.

— Maandag en dinsdag der verledene week, hebben er groote jachten plaats gehad op de goederen der graven de Chastel, te Bruyelles en omstreken. De graaf van Vlaanderen woonde zij bij. Nooit werd er zooveel viel geschoten. Den eersten dag velde men 250 stuks, en den tweeden 850, te zamen 1100 stuks; onder dit getal zijn meer dan een derde fazanten.

— De heer Vermeire, gewezen afgevaardigde van Dendermonde is het zevende lid der wetgevers, die de dood, sedert de laatste algemeene kiezingen, wegmaakt: de heeren David, de Meulenaere, Bernard en Alb. Dubus de Gisignies, de Theux en de Pitteurs-Hiegaerts, zijn den achtbaren volksvertegenwoordigers van Dendermonde in het graf voorgegaan.

Men spreekt van den heer De Kepper, notaris te Hamme, en lid des provincialen raads, als meest kans hebbende om den heer Vermeire in de Kamer op te volgen.

— SPIRITISM. — Eenige jaren geleden waren hier een groot getal personen in de geestenwereld verward. Daar waren er zelfs die voor groote verstanden wilden doorgaan, en op het punt stonden van, door de geesten, stapelzot gemaakt te worden. Die dwaasheid had vooral plaats in de liberale wereld, die anders in zake van godsdienst niemands geloof; maar nu volop geloofde aan de sprekende, kloppende, schrijvende en draaiende tafels.

Nu in België die liberale aardigheid gekoeld is, begint zij weer in het liberale en protestantsche Holland. Deze dagen hebben eenige heeren en dames in den Haag, den romenschen keizer Julius Cesar — die reeds zooveel eeuwen lag te rusten — opgeroepen, en, verbeeld u hunne verwondering, Julius Cesar speelde een airke op... de gitaar, en wie weet of het niet was, het liberaal airke uit *Mre Angot*.

Het schijnt dat de Romeinsche keizer, in heel slecht humeur was, want eensklaps wierp hij de gitaar naar den kop van een der heeren, misschien wel declameerende met Bilderdijk — hij heeft lang genoeg in het graf gerust om dien poët uit te lezen: — *rekels, laat de dooden rusten*.

Waar « liberale » en verlichte menschen zich toch al mee bezig houden! Indien het zoo voortgaat, vragen wij prijskampen, ter vergrooting van al de bestaande zothuizen.

— In het Beroepshof van Gent zetelt geen enkele katholiek.

In het park zijn 4 liberalen en 1 katholiek.

In de reekbanken van eersten aanleg der twee Vlaamsche provinciën zijn 31 plaatsen door liberalen en enkel 18 door katholieken bekleed.

In de twee provinciën zijn 40 liberale vrede-rechters en 21 katholieke.

Ja, de heer Bara was een model-minister van... JUSTITIE.

BUITENLAND.

Frankrijk.

EEN CHIGNON VAN KOEIHAAR.

Over veertien dagen heerschte er groote opschudding op eene pachthoeve in de omstreken van Rijsel.

De boer had opgemerkt, dat de staarten zijner koeien waren... geschoren en hij dacht daarbij natuurlijk terstond aan kwaadwilligheid van een of ander. Doch, welke mochte hij ook deed om den dader te betrappen. Het gelukte hem niet, ja zelfs kon hij niemand verdenken.

De zaak griede hem zeer en hij hield er niet weinig consulten over met zijne vrouwen kinderen; maar al te vergeefs.

De staartenscheerder was niet te vinden.

Eergisteren echter vond de vrouw des huizes in het slaapkamerken der meid, eene boerenderme met een paar blonzende wangen, een... chignon en bij nader onderzoek bleek dat hoofdtoesel gemaakt te zijn met... koehaar!

De meid bekende toen in alle oprechtheid haar schuld en verzweeg zelfs niet, dat zij ook aan hare zuster, die op eene naburige hoeve woonde, met nieuwjaar zoon haarbos voornemens was als cadeau te zenden.

Hoe hartelijk die opschiklevende mammaz! werd uitgelachen, behoeven wij niet te zeggen.

Spanje.

NEERLAAG VAN LOMO.

De verledene week was slecht voor de republikeinen. Generaal Lomo, de eenige generaal, die tot nu toe nog in eenig aanzien stond in de Baskische provinciën, heeft eene bloedige neerlaag geleden op den weg naar Tolosa.

Nauwkeurig verhalen, hoe die gevechten hebben plaats gehad, is nog onmogelijk. De bijzonderheden, welke er over gekend zijn, komen voort uit min of meer geloofwaardige getuigen. Ziehier welke inlichtingen wij kunnen meedeelen:

's Maandags 's morgens vertrokken twee bataillons en eene afdeling ruitery nit Hernani, om eene verkenning te doen rond Andoaïn, waar de Carlisten eene sterke afdeling hadden liggen en eenige belangrijke punten bezet hielden.

De ruiters trokken vooruit tot Urnieta, vielen het gering getal Carlisten, welke dit dorp bezetten, aan, in welke schermutseling echter de republikeinen ongeveer 60 man verloren. Bovendien werden een kapitein met 58 man in een *caserio* (eene heef) omsingeld, en verplicht de wapens naar te leggen.

Des dinsdags, ten zes ure, dus voor het aanbreeken van den dageraad, verliet eene brigade, onder aanvoering van generaal Blanco, omzichtig Hernani, maakte zich meester van de hoogten van Urcasendi, waardoor Urnieta geheel op hunne rechter zij lag.

Een uur later trok eene andere brigade, zoo het schijnt onder leiding van generaal Portillo, langs den berg Santa Barbara heen. Dit leger was voorgegaan door de *miqueletos*, en gevolgd door het gros van het leger met de artillerie en den stal, onder rechtstreeksche bevelen van generaal Lomo.

De Carlisten boden slechts geringen tegenstand in Urnieta, en vergenoegden zich met den tocht te verhinderen door *guerillas*-aanvallen, waarbij zij gedurig zoo ver achteruitwelen als de republikeinen vorderden.

Rond negen uren begon de strijd met den linker-vleugel, boven den tunnel van Andoaïn. Er waren twee bataillons Guipuzcoërs (het 1^e en 4°) op dit punt verschanst in eene sterke stelling, waaruit zij veilig op de republikeinen konden aanleggen en vuren.

De aanval geschiedde door de brigade Blanco, nog ondersteund door een bataillon *cazadores* (jagers), dat generaal Lomo hem zond. Tweemaal werden de carlistische positiën met de bajonetten aangevallen; de derde maal gelukten de *cazadores* de Gudad Rodrigo er in, tot aan de carlistische loopgrachten vooruit te dringen; maar daar werden zij aangevallen door het 15^e Navareezen, die den morgen uit Vera was aangekomen en moesten hiendoor, na een groot verlies, van den verdere aanval afzien.

Aan den rechtervleugel waren de *miqueletos* en *carabineros*; de strijd was hevig en bloedig. De koninklijke guides, welke tegenover hen stonden, vielen er driemaal op uit, waarbij vreeselijke gevechten met de blanke wapens plaats hadden. De kans keerde zich niet naar de republikeinen, welke niet alleen tegen de positiën hunner vijanden, maar ook tegen de vrees te kampen hadden van het centrum hunz legers gescheiden te worden, door twee bataillons Carlisten, welke opdagden ter ondersteuning der compagnieën die den weg versperden.

Ten twee ure namiddag was het gevecht het hevigste. De republikeinsche artillerie had post geval op eene hoogte, die de carlistische schansen beheerschte, en kon nu met goed gevolg vuren.

Met het centrumskorps zette generaal Lomo zijne vooruitrukende beweging voort, en had reeds den voet van den berg bereikt, aan wiens achterzijde Andoaïn ligt. Een deel zijner kolom was zelfs om zoo te zeggen reeds tot onder de poorten der stad doorgedrongen, toen de twee bataillons der Carlisten, welke binnen de verschansingen voor reserve behouden waren, eensklaps een bataillon des vijands in de flank aanvielen, op het oogenblik dat dit vooruitrukte om de brigade Poriilla te ondersteunen.

Hiendoor ontstond onder de republikeinsche rangen als een algemeene schrik. De rechtervleugel, welke dacht dat hij afgesneden was, trok terug naar Urnieta, en het middelkorps stond aan veel gevaaren bloot.

Generaal Lomo was hiendoor ontmoedigd, en gaf bevel tot den aftocht; de eerste uur ging dit in goede orde, maar weldra verloren de troepen hunne vastheid in de rangen, en stonden om zoo te zeggen als op elkander gepakt. Om punten te behouden voor den volgende dag, werd Urnieta met der haast versterkt, ook de huizen langsbeen de groote baan.

De Carlisten, welke aangemoedigd waren door het reeds behaalde voordeel en verwoed over hunne geleden verliezen, vielen op de achterhoede aan als een hoop tijgers, waarbij geen gebruik gemaakt werd dan de van bajonn. en de *wuchetas* (Catalaansche messen).

Voor de koninklijke guides bedreven wonderen van dapperheid. Binnen Urnieta was het een vreeselijk samentreffen, waarin twee uren lang de snijdende messen eene bloedige rol speelden, maar dat gelukkig toen door de invallende duisternis een einde moest nemen.

Ten zes ure werden de laatste vluchtelingen van het republikeinsch leger in hunnen aftocht be-

scherm door de lanciers van Calatrava en Romales, hoewel de Carlisten hunne vervolging niet staakten dan voor de poorten van Hernani zelve.

Engeland.

Zondag namiddag ontwaarde men, in 't zicht van Hartlepool, de franche bark *Français* die met ontzettende snelheid werd voortgedreven, nevens eene engelsche brik, die er in gelukte eene veilige plaats te bereiken. De bark zette haren wanhopigen koers voort, onder de oogen van meer dan drie duizend personen, die toegelopen waren om getuigen te zijn van dit verschrikkelijk schouwspel. Na verscheidene malen op 't punt geweest te zijn, tegen de rotsen der kust verbrijzeld te worden, geraakte het vaartuij eindelijk vast op eene zandbank, waar de baren het weldra verbrijzelden. Van de 15 of 14 mannen die aan boord waren, is een enkele, genaamd Bascagne, er in gelukt zich te redden. De telegraaf meldt dat een dergelijk ongeluk te Hongkong heeft plaats gehad en de stoomboot *Silesian*, gisteren van New-York aangekomen, had verscheidene schipbreukelingen aan boord, welke zij onderwege had opgenomen.

Amerika.

Eene hevige aardbeving heeft op 13 november 's morgens, langs de kust van en in het binnenland van Mexiko, talrijke slachtoffers gemaakt en groote schade veroorzaakt. Een inwoner van Puebla die zich te bed bevond, werd ontwaakt door eenen schok, die hem uit zijn bed op den grond wierp. Hij stond op en werd door eenen tweeden schok omvergeworpen. Op de straat bevond zich eene talrijke menigte die vreesde dat nieuwe schokken zouden plaats hebben en niemand durfde terug zijn huis binnen gaan.

Te Guanajuato, la Puebla, Oajaca, Tehacan, Tuxpan, San Andreo, enz. waren de schokken even geweldig; zelfs te Mexiko heeft men enige doch zeer lichte schokken gevoeld. Te Albezapo werden de kerk en het klooster zeer beschadigd; een deel van den toren stortte in en onder het puin werden, zegt men, verscheidene priesters begraven, die zich in de kerk bevonden.

Te Tutla waren de schokken zeer hevig; verscheidene huizen werden omvergeworpen, waarvan het grootste deel der bewoners gedood of gekwetst werden. Te Vera-Cruz is de oude kerk, waar de nicht van Ferdinand Cortez begraven ligt en die thans tot bibliotheek dient, ingestort.

Omtrent een derde der gebouwen van Vera-Cruz zijn ingestort ofwel gescheurd. De aardbeving liep voort in de richting van het zuidwesten en duurde omtrent 10 seconden. De veranderingen van barometer en thermometer waren weinig gevoelig. Wonderlijk is het dat men in de haven, waar talrijke schepen lagen, niets van de schokken heeft gevoeld.

Zwitserland.

Op 4 december, onder eene hevige koude, werd een fransch priester, tusschen twee gendarmen, op een open wagen naar Porrentruy gebracht. De gevangene was de eerv. heer pastoor van Croix (Frankrijk), welke men naar het kabinet van M. den prefekt Froté geleidde, voorealer hem in de gevangenis van het distrikt op te sluiten.

Welke was zijne misdad? Dinsdag namiddag was hij, voor persoonlijke zaken, naar Bure gekomen. Een katholiek, wetende dat hij in het dorp was, kwam hem verzoeken eenen zieke te bedienen, hetgeen de liefdadige priester bereidwillig toestond.

Eenige oogcnblikken nadien was de eerv. geestelijke op weg naar huis, toen hij eensklaps drie gendarmen ontmoette, met pistolen gewapend, die hem kwamen aanhouden. Zij deden hem uit zijn rijtuig stappen en gaven geen acht op zijn naam, noch op zijne hoedanigheid van fransch burger. De eerv. geestelijke moest geheel den nacht in de hoofdwacht doorbrengen, ten prooi aan den spot zijner bewakers, die hem 's anderendaags al vroeg naar Porrentruy brachten.

Als een misdadiger deed men den eerv. pastoor van Croix de stad doorkruisen en bracht hem eindelijk voor M. Froté, die hem dadelijk deed in vrijheid stellen. De aldus mishandelde geestelijke heeft eene klacht ingediend bij den geestelijke afgeant.

Onlangs had in de statie van Zurich een komiek voorval plaats. Een boer der omstreken van het meer was in de statie gekomen, beladen met eene zak, waarvan de inhoud nog al zwaar scheen, en bereidde zich eene reiskaart te halen, wat hij dan ook deed.

Daar de trein niet onmiddellijk vertrok, had onze boer den zak op den grond geplaatst. Terwijl hij zijne kaart haalde, was een man op den zak gekomen en hem als bagagie aanzienende wierp hij hem in de weegschaal en dit wel met eenige ruheid.

Tot de algemeene verwondering der aanwezigen hoorde men uit den zwaren zak eene jammerende klacht opstijgen. De zak werd natuurlijk opengegaan.

En wat vond men? — Een jonge knaap van 10 jaar welke door zijn vader er in gedompeld was om op deze wijze geene reiskaart te moeten betalen? — Dat er gelachen werd hoeft niet gezegd te worden.